

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४६) काठमाडौं, भदौ १४ गते २०५६ साल (संख्या २०

भाग ३

श्री ५ को सरकार
रक्षा मन्त्रालयको

सूचना १

सैनिक उपचारिका (दोस्रो संशोधन) नियमावली, २०५६

सैनिक उपचारिका नियमावली, २०४६ लाई संशोधन गर्न वाच्छनीय भएकोले,
सैनिक ऐन, २०१६ को दफा १६५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५
को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यो नियमहरूको नाम “सैनिक उपचारिका (दोस्रो
संशोधन) नियमावली, २०५६” रहेको छ ।
(२) यो नियमावली तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. सैनिक उपचारिका नियमावली, २०४६ को नियम ५ मा संशोधनः सैनिक
उपचारिका नियमावली, २०४६ (यसपछि “मूल नियमावली” भनिएको) को
नियम ५ को,—

- (१) उपनियम (१) मा रहेका “प्रधान सेनापति” भन्ने शब्दहरूको सट्टा
“कार्यरथी” भन्ने शब्द राखिएको छ ।
- (२) आपनियम (१) मुद्दो खड्दो मा देहायको प्रमाणितियमारी (४) घिराखिएको छ । हुनेछ।

“(४) देहायको दर्जामा समयको अवधिबाट सब्स्ट्रान्टिव पदोन्नति हुन सह-उपचारिकाको पदमा नियुक्त वा बढ़वा भएको मितिबाट देहायबमोजिमको सेवा अवधि तथा शर्त पूरा गर्नुपर्नेछः—

- (क) सह-उपचारिकाबाट वरिष्ठ उपचारिकामा दुई वर्षको सन्तोषजनक सेवा अवधि पूरा गरी प्राविधिक आधार-भूत तालिम उत्तीर्ण ।
- (ख) वरिष्ठ उपचारिकाबाट सह-दक्ष उपचारिकामा नौ वर्षको सन्तोषजनक सेवा अवधि ।
- (ग) सह-दक्ष उपचारिकाबाट दक्ष उपचारिकामा तेह वर्षको सन्तोषजनक सेवा अवधि ।
- (घ) दक्ष उपचारिकाबाट उच्च दक्ष उपचारिकामा सब वर्षको सन्तोषजनक सेवा अवधि ।”

(३) उपनियम (५), (६) र (७) ज्ञिकिएको छ ।

३. मूल नियमावलीमा नियम ५क थपः मूल नियमावलीको नियम ५ पछि देहायको नियम ५क थपिएको छः

“५क एकिटड़ः पदोन्नतिः देहायका दर्जामा एकिटड़ पदोन्नति हुन देहायको कमिशन सेवा पूरा गर्नु पर्नेछः—

(क) सह दक्ष उपचारिकाको लागि	आठ वर्ष
(ख) दक्ष उपचारिकाको लागि	एघार वर्ष
(ग) उच्च दक्ष उपचारिकाको लागि	पन्ध्र वर्ष”

सूचना २

सैनिक विदा (चौथो संशोधन) नियमहरू २०५६

सैनिक विदा नियमहरू, २०१६ लाई संशोधन गर्न वाङ्छनीय भएकोले, सैनिक ऐन, २०१६ को दफा १६५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यी नियमहरूको नाम “सैनिक विदा (चौथो संशोधन) नियमहरू, २०५६” रहेको छ ।

(२) यी नियमहरू तुरन्त प्रारम्भ हुनेछन् ।

२. सैनिक विदा नियमहरू, २०१६ को नियम ३ मा संशोधनः सैनिक विदा नियम २०१६ (यसपछि "मूल नियमहरू" भनिएको) को नियम ३ को खण्ड (ख) पछि देहायको खण्ड (ख१) थपिएको छः—

"(ख१) अध्ययन विदा"

३. मूल नियमहरूमा नियम ५क थपः मूल नियमहरूको नियम ५ पछि देहायको नियम ५ क थपिएको छः—

"५क. अध्ययन विदा: (१) सैनिक सेवालाई उपयोगी र आवश्यक पर्ने विषयमा श्री ५ को सरकारलाई प्राप्त भएको छाववृत्तिमा सम्बन्धित विभागीय प्रमुखको स्वीकृति लिई खुल्ला प्रतियोगितामा वा अन्तर विभागीय प्रतियोगितामा छानिई वा श्री ५ को सरकारबाट मनोनयन भै अध्ययन गर्न जान शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिले अध्ययन अवधिभर अध्ययन विदा पाउन सक्नेछ ।

(२) शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिले सेवा अवधिभरमा एकै पटक वा पटक-पटक गरी तीन वर्षसम्म अध्ययन विदा पाउनेछ ।

तर श्री ५ को सरकारले आवश्यक ठानेमा अध्ययन विदाको अवधिमा दुई वर्षसम्म थप गर्न सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कुनै अध्ययनको निमित्त मनोनयन भै अध्ययन विदा लिई गएको शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिलाई थप विषयमा अध्ययन गर्न वा थप उपाधि हासिल गर्नको निमित्त अध्ययन विदा थपिने छैन ।

(४) अध्ययन विदामा बस्दा शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिले पूरा तलब पाउनेछ ।

(५) शाही नेपाली सेनाको सम्बन्धित सेवालाई उपयोगी र आवश्यक पर्ने विषयमा विभागीय प्रमुखको सिफारिशमा श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई निजी प्रयासमा अध्ययन गर्न जाने शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिलाई उपनियम (२) बमोजिम अध्ययन विदा दिन सक्नेछ ।

(६) उपनियम (४) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि उपनियम (५) बमोजिम अध्ययन विदामा बस्ने शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिले अध्ययन विदामा रहेको अवधिको तलब पाउने छैन ।

(७) अध्ययन बिदामा बसेको शाही नेपाली सेनाका व्यक्ति सो बिदामा बसेको अवधिभर बढुवाको लागि उम्मेदवार हुन सक्ने छैन ।

(८) पाँच वर्ष सेवा अवधि नपुगी शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिले अध्ययन बिदा पाउने छैन ।

(९) अध्ययन बिदामा बस्न शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिले अध्ययन गर्न जान भन्दाअघि त्यस्तो अध्ययन पूरा गरि फर्केर आई आफ्नो सेवामा देहाय बमोजिमको अवधिसम्म अनिवार्य रूपमा सेवा गर्ने कबुलियत समेत गर्नु पर्नेछः—

अध्ययनको अवधि	सेवा गर्नु पर्ने न्यूनतम अवधि
(क) तीन महिनासम्म	एक वर्ष
(ख) तीन महिनादेखि ६ महिनासम्म	देढ वर्ष
(ग) ७ महिनादेखि तौ महिनासम्म	दुई वर्ष
(घ) तौ महिनादेखि एक वर्षसम्म	तीन वर्ष
(ङ) एक वर्षदेखि दुई वर्षसम्म	चार वर्ष
(च) दुई वर्षदेखि तीन वर्षसम्म	पाँच वर्ष
(छ) तीन वर्षदेखि चार वर्षसम्म	सात वर्ष
(ज) चार वर्षदेखि पाँच वर्षसम्म	आठ वर्ष

(१०) शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिले अध्ययन पूरा गरी फर्केर आएपछि उप-नियम (६) मा उल्लेख भए बमोजिमको अवधिसम्म सेवा नगरेमा त्यस्तो शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिबाट अध्ययन अवधिभर निजले पाएको तलब भत्ता तथा कबुलियतमा उल्लेख भएका अन्य रकमहरू समेत सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ ।

(११) यस नियम बमोजिमको अध्ययन बिदा प्राविधिक तथा विशेषज्ञ सेवामा रहेका शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिले मात्र पाउन सक्नेछ ।

तर सैनिक सेवालाई दीर्घकालीन रूपमा फाइदा हुने भएमा उप-नियम (११) बाहेकका अन्य सेवाका शाही नेपाली सेनाका व्यक्तिलाई समेत यस नियम बमोजिम अध्ययन बिदा दिन सकिनेछ ।

आज्ञाले,

केशवराज राजभण्डारी

श्री ५ को सरकारको सचिव

आधिकारिकता मुद्रण बिभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

धी ५ को सरकार
विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको सूचना

वि.पी. कोइराला मेमोरियल प्लानेटेरियम तथा अब्जरभेटरी विकास समिति
(पहिलो संशोधन) (गठन) आदेश, २०५५

वि.पी.कोइराला मेमोरियल प्लानेटेरियम तथा अब्जरभेटरी विकास समिति
(गठन) आदेश, २०४८ लाई संशोधन गर्न वाच्छनीय भएकोले,

विकास समिति ऐन, २०१३ को दफा ३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी
धी ५ को सरकारले देहायको आदेश जारी गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यस आदेशको नाम “वि. पी. कोइराला
प्लानेटेरियम तथा अब्जरभेटरी विकास समिति (पहिलो संशोधन) (मठन)
आदेश, २०५५” रहेको छ ।

(२) यो आदेश तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. वि.पी. कोइराला मेमोरियल प्लानेटेरियम तथा अब्जरभेटरी विकास समिति
(गठन) आदेश, २०४८ को दफा २ मा संशोधनः वि.पी. कोइराला मेमो-
रियल प्लानेटेरियम तथा अब्जरभेटरी विकास समिति, २०४८ (यसपछि मूल
आदेश” भनिएको) को दफा २ को खण्ड (घ) पछि देहायका खण्ड (घ१)
र (घ२) थिएका छन्:

(घ१) “विज्ञान संग्रहालय” भवाले विज्ञानसंग सम्बन्धित कुनै बस्तु संग्रह
गरिने स्थल सम्झनु पर्छ र सो शब्दले विज्ञानसम्बन्धी अध्ययन तथा
अन्वेषण गर्ने स्थलसमेतलाई जनाउँछ ।

(घ२) “कार्यकारी निर्देशक” भवाले दफा ५क. बमोजिम नियुक्त कार्यकारी
निर्देशक सम्झनुपर्छ ।”

३. मूल आदेशको दफा ३ मा संशोधनः मूल आदेशको दफा ३ को उपदफा (२) को
सट्टा देहायको उपदफा (२) राखिएको छ:

(२) “उपदफा (१) बमोजिमको समितिमा देहायका अध्यक्ष तथा सदस्यहरू
रहने छन्:

आधिकारिकता मुद्रण विभाग(४) प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(क) सचिव, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय	-ग्रध्यक्ष
(ख) प्रतिनिधि, भौतिक शास्त्र विभाग, त्रि.वि.वि.	-सदस्य
(ग) प्रमुख, प्राकृतिक विज्ञान संग्रहालय, त्रि.वि.वि.	-सदस्य
(घ) लब्ध प्रतिष्ठित खगोलशास्त्रीहरू मध्येबाट थी ५ को सरकारद्वारा मनोनित एकजना	-सदस्य
(ङ) चन्द्रादाताहरू मध्येबाट थी ५ को सरकारद्वारा मनोनित एकजना	-सदस्य
(च) कार्यकारी निर्देशक	-सदस्य-सचिव

४. मूल आदेशको दफा ४ मा संशोधनः मूल आदेशको दफा ४ को,-

(१) उपदफा (१)को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएको छः

“(१) नेपाल अधिराज्यमा प्लानेटेस्यम तथा अब्जरमेट्रीको निर्माण र
विज्ञान संग्रहालयको स्थापना गरी तिनीहरूको सङ्चालन तथा
विकास गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।”

(२) उपदफा (२) को खण्ड (आ) पछि देहायको खण्ड (ट) थिएको छः

“(ट) विज्ञान संग्रहालय सम्बन्धी आवश्यक कार्य गर्ने ।”

५. मूल आदेशमा दफा ५क. र ५ख. थपः मूल आदेशको दफा ५ पछि देहायका दफा
५क. र ५ख. थिएका छन् ।

“५क. कार्यकारी निर्देशकः (१) समितिको प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा काम गर्ने
श्री ५ को सरकारले कार्यकारी निर्देशकको नियुक्ति गर्न सक्नेछ ।

(२) कार्यकारी निर्देशकको पदावधि चार वर्षको हुनेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि थी ५ को
सरकारले आवश्यक देखेमा कार्यकारी निर्देशकको पदावधि समाप्त
नहुँदै पदबाट हटाउन सक्नेछ ।

(४) कार्यकारी निर्देशकको पारिश्रमिक, सेवाको शर्त तथा सुविधा
श्री ५ को सरकारको स्वीकृति लिई समितिले तोके बमोजिम
हुनेछ ।

५ख. समितिका कर्मचारीः (१) समितिले आवश्यकतानुसार समितिका कर्मचारी-
हरू नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) समितिका कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक, तेबाको शर्त तथा सुविधा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

६. मूल आदेशको दफा ६ मा संशोधनः मूल आदेशको दफा ६ मा रहेको “शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालय” भन्ने शब्दहरूको सदृश “विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय” भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।
७. रूपान्तरः मूल आदेशको ठाउँ ठाउँमा रहेका ‘वि. पी. कोइराला मेमोरियल प्लानेटेरियम तथा अब्जरभेटरी विकास समिति’ भन्ने शब्दहरूको सदृश “वी. पी. कोइराला मेमोरियल प्लानेटेरियम तथा अब्जरभेटरी र विज्ञान संभ्रहालय विकास समिति” भन्ने शब्दहरू राखी रूपान्तर गरिएको छ ।

प्राप्ताले,
पोषणनाथ नेपाल
भी ५ को सरकारको सचिव